

Dan, ko sem bila sodnik.

Že precej časa je minilo od dneva mojega prihoda v palačo. Čutim se vedno bolj zdravo. Otroci se glasno smejejo, če se prekopicam in hodim po rokah. Na moj žvižg prihajata Filut in Nero. Veselo lajata in skačeta ... Danes se je pripetilo nekaj, po čemer so me imenovali sodnika.

Sodnik? Ali je dobro ali slabo biti sodnik?

Deček (ime mu je Ludvik) me je vzel s seboj in stekel na vrt. Rada sem tam. Rastejo tam okusne rdeče jagode.

Ludvik pravi, da so to vrtno jagode.

Nenadoma sem ugledala malega dečka. Stal je na kolenih in trgal jagode. Ludvik ga je tudi videl.

Spustil me je na zemljo. Stekel je k dečku in ga udaril. Napadeni se ni branil. Stal je in se jokal. Jaz ne gledam rada, če ljudje tolčejo ljudi ali živali. Vem, kako to boli! Pozneje dolgo ni mogoče hoditi. Noge stoje slabo in se tresejo. Spominjam se, kako me je Jožef udaril ...

Stekla sem k Ludviku. Zgrabila sem ga za roko, z drugo sem se prijela obleke jokajočega se dečka. Peljala sem ju k palači. Srečal nas je Ludvikov atek.

»Kaj se je zgodilo?« je vprašal.

Ludvik je molčal. Prestrašeni deček je jokal vedno bolj žalostno. Jaz sem godla, pripovedujoč o dogodku. Pravila sem, da se ne sme tolči, ker to boli. Niso me razumeli. Naposled je odgovoril Ludvik:

»Udaril sem tega dečka. Kradel je jagode na našem vrtu.«

Ludvikov atek je strogo pogledal sinčka.

»Tepsti človeka je sramota!« je dejal črez hip.

»Kradel je ...«, je zajeceljal sinček.

»Lahko bi mu bil razložil, da je to sramota. Krasti je greh. Tepsti ga nisi imel pravice!«

»Nikoli več ne bom kradel!« je s tresočim glasom jokal deček, ki je trgal jagode.

»Imenitno! Pojdi sedaj domov,« mu je dejal Ludvikov atek in dodal: »Opica je razumela okrutnost in ostudnost tvojega dejanja. Pripeljala vaju je oba k razpravi. Vidiš, da je mala šimpanzka postala zate sodnik!«

Ludvik me je vzel na roke in poljubil mojo glavico. Stisnila sem se k njemu. Bila sem zelo srečna... Vsi so zadovoljni z menoj. Zato sem jih zabavala in vzbujala smeh ves večer... Delala sem saltomortale. Vračam se k prejšnjemu delu! Pozneje sem žvižgala. Iz dvorišča sta odgovarjala z lajanjem Filut in Nero.

Dan maščevanja.

Sedeli smo z Ludvikom in njegovo sestrico na bregu malega jezera. Rada imam ta prostor. Spominja me prvega pohoda na džunglo. Le da tu ni vodnih konj in slonov. Skušala sem otrokoma pripovedovati o teh velikanih. Škoda! Nič nista razumela.

Po jezeru plava čolniček.

Da pridejo na drugo stran jezera, vstopajo ljudje v čolniček. Potem se oprijemajo z rokami vrvi. Vrv je privezana na dveh drevesih, rastočih na obeh bregih.

Ludvik je stopil v čoln in odplaval.

Nenadoma je iz grmovja skočil deček, ki ga je Ludvik natepel. Zamahnil je in vrgel kamen. Zadel je Ludvika v glavo. Moj mali prijatelj se je opotekel in padel v jezero. Kričal je in vsak hip izginil pod vodo. Pokazal se je in zopet izginil. Tolkel je z rokama in nogama po vodi. Obupno je bil okoli sebe.

Ludvik se je potapljal. Njegova sestrica je s krikom tekla k palači.

Morala sem rešiti prijatelja. Skočila sem na vrv in se naglo spustila nad vodo. Močno sem se držala z rokami in nogami. Oprijela sem se z nogama vrvi in obvisela nad vodo. Iztegnila sem obe roki in renčala izpodbujajoče:

»Uh! Uh! Uh!«

Deček je s težavo dvignil roko. Zgrabila sem ga za rokav in vlekla k sebi. Bil je zelo težak. Nisem ga mogla dvigniti.

Vendar sem se vzdržala na površini. Že se ni več potapljal. Kričal je s slabim glasom in težko dihal. Kmalu so pritekli ljudje iz palače. Izvlekli so dečka in vzeli mene z vrvi.

Mamica in atek Ludvikov sta me poljubovala in pritiskala k sebi. Govorila sta z genljivimi besedami:

»Dobra, modra mala opica je rešila življenje našemu sinčku!«

Že dolgo se nisem počutila tako dobro kakor ta večer. Bila sem srečna in ponosna... Izkazala sem se hvaležno svojim prijateljem za dobroto! Čutim, da imam v njih resnične prijatelje. Nikdar ne pozab-

bijo majhne šimpanzke! Dasi so jo ljudje zaslužnili, vendar ona ljubi ljudi. Niso bili vsi ljudje dobri zanjo kakor Zo-Zo in Pavelček — mala Kaška vendar nikogar ne sovraži.

Ona ljubi vse...

Dan nove ločitve.

Ludvikova sestra je obolela. Starši so jo odvedli v gore. Vsi so se odpeljali ž njo. Palača je osamela... Dokler se ne vrnejo, so me oddali sosedom. Stanujejo v veliki hiši v mestu.

Tam so atek, mamica, mali deček in deklica. Spoznala sem ta otroka v palači. Včasih smo se skupaj igrali.

To je zelo mil drobiž. Pridna in dobra otroka sta.

Tesno mi je malo po Ludviku in mali sestrici. Videla ju bom, ko se vrmeta...

Imam novega prijatelja. To je mali sivi maček. Takoj me je spomnil servala. Servala, ki je ranil »strička« Ori-Orija. Serval je bil velik in roparski.

Maček Miluš — je majhen in krotak. Leze mi na kolena in gode. Če ga potegnem za repek, me tolče s tačico. Vendar nikdar ne praska in ne pokazuje nohtov.

Dan prepira z Milušem.

Danes sem se sprla z Milušem. Dobro sva se udarila. Hodeč po hiši sem pogledala v največjo sobo. Tam stoji mnogo cvetic in dolga črna skrinja. Mamica mojih malih prijateljev sede zvečer k tej skrinji, jo odpre in udarja po belih deščicah. Skrinja začne tedaj zelo lepo igrati. Grmi kakor grom z debelim glasom; poje, kakor je to nekoč delal Pavelček pri predstavah, ali pa zveni tenko, zelo tenko. To ni niti lajna, tudi gosli niso. Lajna ima ohripel glas. Gosli — imajo poč in hrepeneč glas. Najbolj ljubim gosli. One, ki je na njih igrala Zo-Zo...

To je čudna skrinja! Naposled sem izvedela, da jo imenujejo ljudje glasovir. Aha! Jožef me je hotel naučiti igrati nanjo. Moric je igral na glasoviru. Menim, da je to zelo težko. Kako more mala opica, kot sem jaz, igrati na tako ogromni skrinji?! Moric je moral biti velik in zelo močan. Drugače ni mogoče!

V tej sobi sem našla Miluša. Vedela sem, da ga ne puščajo tje. Prikradel se je bil potihoma. Kaj je delal tu? Ni me opazil. Sedel je z glavo visoko zamaknjeno. Zeleni očesci sta mu goreli. Gledal je nekam kvišku. Konec repka mu je drgetal.

Uzrla sem zlato kletko. V njej je sedel rumen ptiček. Lepo je pel. Ni videl prežečega Miluša. Namah je maček skočil na zagrinjalo. Splezal je in pogledal v kletko. Trudil se je, da bi s tačico dosegel ptička. Revček se je začel metati in obupno cvrčati. Miluš je delal svoje. Hudobni maček! Ali ne vidi, da se ptiček boji?

Tega dne ni prišel k meni. Ogibal se me je... Bal se mi je pogledati v oči. Sramoval se je svojega nečastnega napada na ptička. Bodisi kakorkoli, Miluš je nekoliko podoben servalu. Zna napadati... Jaz tega nimam rada! Nočem več imeti z njim opravila... Naj si išče drugih prijateljev. Recimo zlobnega psa, ki vedno laja. Sedi v hišici privezan na verigo. Bevška in se meče na vse. Laja dan in noč. Ima težak značaj. Je sirov, napadljiv in slabo vzgojen. Imenujejo ga priklenjenega psa. Dasi je zloben in grd, vendar ga zelo občalujem. In to radi tega, ker vleče za seboj težko železno verigo. Tako kakor ubogi, veliki Aka, ki sem ga srečala na poti. V robstvu je.

Morda tudi on misli, da je bolje ne živeti, kakor vedno poslušati zvenčanje verige. Hotela bi ga pobožati, toda kaže zobe in grozno renči... Zelo ga občalujem, vendar se bojim tega revčka...

Boji se ga tudi Miluš. Boči hrbet. dviga rep in sika...

Dan nevarne prigode.

Moja dva mala prijatelja sta danes priredila nenavadno veselo zabavo.

Roditeljev ni bilo doma. Deček je rekel deklici: »Igrajva se Indjancel!« »Imenitno!« je odgovorila takoj. Začela sta se oblačiti. Dala sta si na glavi nekakšna peresa in si pripela raznobarvne odrezke. Oborožena z loki sta se začela plaziti po tleh in se skrivati za kanapé in naslonjače.

Sedela sem na stolici in radovedno gledala zabavo. Otroka sta streljala z loki. »Ubil sem ogromnega bizona!« je kriknil deček. »Jaz pa pumo!« je odvrnila deklica.

»Žažgiva ogenj in bova skakala črez plamen! Zelo veselo bo to!« je zaploskala v dlan deklica.

Deček je prinesel steklenico z neko vodo in mnogo, mnogo papirja. Izlil je na papir vso vodo iz steklenice. Čez hip je v dečkovih

rokah zabliskala vžigalica. Nekaj je prasnilo, da so okna zadrgetala. Buhnil je ogenj. Naglo je stekel po sobi. Že je začel goreti prtič na mizi in stolica. Ogenj se je širil na vse strani.

Otroka sta kričala in begala okoli. Nista se mogla niti skriti, niti zbežati iz sobe. Med njima in vrati je divjal plamen in mahal z rdečimi plahdami. Postalo je vroče. Malo bolj nego v džungli opoldne. Treba je bilo misliti na beg. Kaj pa bo z otrokoma? Pred vsem sem ju morala rešiti. Skočila sem s stolice na glasovir. Zgrabila sem deklico za lase in jo potegnila k sebi. Skobacala se je, bleda in drgetajoča. Po njej se je ravnal deček. Ogenj se je medtem približal mestu, kjer sta pred trenutkom stala otroka.

Zbežala sem na sam konec glasovira. Zaletela sem se z vso silo in skočila. Kot ptica sem preletela nad plamenom. Začutila sem bolečino v rokah in na prsih. Planila sem s krikom v sobo služkinje. Ujela sem jo za krilo in jo vlekla za seboj. Ko je služkinja uzrla ogenj, je vzdignila vrišč. Prihiteli so ljudje... Prinesli so odeje, blazine, preproge. Vse to so vrgli na ogenj. Kmalu je ugasnil.

»Kako se je to zgodilo?« je vprašal atek.

Otroka sta molčala. Služkinja je povedala, da je opica pritekla in jo potegnila na pomoč.

»Opica?« je ponovil atek. »Morda je ona razbila steklenico z bencinom in prižgala? Saj zna ravnati z užigalicami. V cirkusu je kadila pipico in jo je sama prižigala.«

»Da... to je napravila opica...« je jokaje povedal deček. Nehvaležni, zlobni otrok! Lagal je in svojo krivdo zvrčal na nedolžno opico. Na mene, ki sem jima rešila življenje. Nisem se bala kazni. Vedela sem, da nisem naredila nič zlega. O, nič zlega! Prismodila sem si lase na čelu. Bolela me je opekla roka... Stala sem v obrambo slabejših v trenutku nevarnosti.

Jaz — mala Ket, Kaška, hčerka junaškega Rruja, vodnika šimpanzkega rodu. Nikogar in ničesar se nisem bala! Bila sem nedolžna in sem izpolnila svojo dolžnost. Rešila sem prijatelje. Prijatelje, ki so me izdali. Nič zato! Storila sem, kar mi je reklo srce.

»Treba jo je dati na verigo,« je dejal atek mojih nezvestih prijateljev. Verige niso našli. Zvezali so me na hodniku z vrvcu.

Ponoči sem jo pregrizla in skočila skozi okno na vrt. Zbežala sem...

To pišem sedeč v gozdu. Lačna sem. Vendar se ne čutim nesrečno.

Spominjam se: ko nas je Ori-Ori obvaroval pred servalom, sta ga stari Ngu-Ngu in dedek Bo-Bo imenovala plemenitega. Sedaj vem, da sem plemenita! To je važnejše od vsega. Od slave, okusnih banan in sladkorčkov. Od mehke posteljice. Od lepe palače. Lačna sem in premražena, toda sem plemenita.

In plemenitost je — glavno!

(Dalje prihodnjič.)